

מסורת הש"ס

(א) [למן סג.] (ב) ביה
לר. (ג) [על מה].
(ד) [שנת סג.] ו[ע].
(ה) [בכור מ.א.] (ו) [ש].
(ז) [מספח פ"ג ה"ו]
(ח) [למן מ.א.]
(ט) [המנהג בזה תמלא]
ששנינו מוס' וזכרנו כח.
(י) [ד"ה להביא:] (י"א) [למן].
(י"ב) [כ"ה:] שר. (י"ג) [ועין]
העב מוס' וזכרנו כח.
(י"ד) [ד"ה להביא:] (י"ה) [ז"ל]
שמשמאל.]

גליון הש"ס

נב' בנגדן בעוף. ע"י
לעיל ד' כ' ע"ה מוס'
ד"ה חילוף: רש"י ד"ה
להביא ובר' להביא שפירש.
ע"י שו"ת ט"ז מ"ח ס"י
ט: ד"ה וקדוה רך ובר'
תו לא כא' קדוה. ע"י
למן דף ע"ז מוס' מוס'
הפסוק:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חילוף: רש"י ד"ה
וכי' וירוקין שהלכנו
טריפה ה"ד:]

הגהות מהר"ב

רש"י ד"ה להביא עור
בית בושט וכו' חוץ מה
עור. ג"כ עין וזכרנו כ"ח
ע"ה מוס' ד"ה להביא וכו'
ומדומה שמהר"ם ש"ך
כאן לא ראה: [ב] ד"ה
למלא עילאה איניקב. כאן
הס"ד ואח"כ מה"ד תמלא
[מפיקין:]

מוסף רש"י

להביא עור בית
הבושט. של נקבה בתוספת
ושלמים [קטן קרבן] זה
לדור י' י' להביא עור
אל קדשים מכל השניים
שם (וזכרנו כח.) והוא דלא
מיינה בריש' כ' ה'ק.
משום דליתיה בעולה, ותנא
בעולה קא', אלמא ה'א
תנא הוא דחשיב לכו
בשר, אלמא ת"ק לא קרי
בשר אלמא עור שמת
הכלה לחודיה [קטן]
קרבן. חוץ למקדמו. אם
שחט על מנת לאכול מאתה
מאלו חוץ למקדמו (שם).
דרסה וטרפה בכותל.
אם שזרס על העף
או שזרקו וזבחו בכותל
[ב"ב ד.]. ומפרכסת.
ואינה יכול לעמוד (שם).
ורשהה מעת לעת. יוס
אחד שלם (שם). קרמא
תתאה. הקדוש ה'ק
שהמות מונה בחי' וכו'
(ח). עילאה. קרמא
עילאה התחבר לנגלות
מפניו (שם).

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נו.

עין משפט
נר מצוה

ר"ג א ב מנזר לעיל דף
מנ:
ר"ד ג מ"י פ"י מהלכות
שחיטה הלכה ז סמג
עין סג טור ש"ע י"ד ס"י
ל סעיף ב:
ר"ד ד ה מנזר לעיל דף
מנ:
ר"ד ו מ"י פ"ז מהל'
שחיטה הלכה כ'
ופ"י שם הלכה יא סמג שם
טו"ע י"ד סמג ז סעיף
א:
ר"ז ז מ"י פ"ט שם הלכה
כ סמג שם טו"ע
י"ד סמג נח סעיף ב:
ר"ח ח ט מ"י פ"י שם
הלכה ז סמג ז
טו"ע י"ד סמג ז סעיף
ב:
ר"ט י מ"י פ"ז שם הלכה
ז ופ"י שם הלכה י
[א:]

שיטה מקובצת

א' ומפרכסת אם
שהחיה: [ב] ולא ניקב
דלא תימא: [ג] נחמור
נכורו מחמת: [ד] אם
ירדוקים מפרש בגמרא:
[ה] וירדוקים שהאדמו
רקין: [ו] ברחיפת הצבע
כשדוחפו: [ז] אם יראה
שם נקב:

רבינו גרשום

מכניס ידו לפניו ובודק.
כלומר כיצד בודקין אם
ניקב קרום של מוח מכניס
אצבעו לפניו ובודק אם
מבצבץ ועולה המוח
טרפה דודאי ניקב הקרום:
אין בודקין לחולדה
ביד. כלומר דאמרין
מכניס אצבעו לפניו אם
מבצבץ ועולה טרפה:
מפני ששינוי דקות כלומר
ואע"פ שניקב קרום של
מוח ולא אדעתיה דלא
מבצבץ: וכי שינוי דקות
מאי הוי. כלומר אע"פ
שניקב (קא) [אם ניקב] קרום
של מוח [אי אפשר] שלא
יהא מבצבץ: אבל לא
במסמר. כלומר למעלה
מראשו: עד מתי [אתה]
מכלה ממונן של ישראל.
כלומר כשמכניס המסמר
אם לא נקב המסמר
מקבץ: אלא עד מתי אתה
מאכיל טרפות לישראל.
שמא איניקב קרום של
מוח ולא אדעתיה דלא
בריק יפה: אלמא אית ליה
בריקותא. כלומר אע"פ
שניקב קרום של מוח: רב
בריק בידא ומכשר. כלומר
מכניס ידו לפניו ובודק אי
לא מבצבץ המוח מכשר
ליה אע"פ שנשבר העצם:
בריק בשימשא. כלומר
נגד השמש: בריק במיא.
שופך לתוך הנקב מים
וחוזר ושופכן מן הנקב
אם המים נחלבו בירוד
שניקב קרום של מוח אם
צלולים בירוד שלא ניקב
קרום של מוח:

להביא עור של בית הבושט. לקמן בהעור והרועב (דף קכב).
פירש רש"י הא דלא חשיב ליה כהדיא כהדי אינך צברייתא
משום דבעולה מייירי שהוא זכר ומיינה איכא מאן דתני זכר צפרק
כל הזכרים שקצלו (וזכרנו כח.) ושם ולא קמני עולה ויש לומר דלא
חשיב אלא מדי דהוה בכל הקרבנות
ועור שתחת האליה אע"ג דלינה קרבה
אלא ככבש מ"מ איתיה או זאבילת
אדם או זאבילת מונח וא"ת אמאי
לא קאמר רבני להביא עור השליל
דחשיב לקמן במתניתין בהעור והרועב
(דף קכב). כהדי אלו שעורומיהם
כצפרן ואומר ר"מ משום דלין מפליס
זשלי דמאיתא פרק כל הפסולין (וזכרנו
לה.) פיג' זשלי לא תפגל הזבח
ואף השליל לא תפגל:
ורבי יוחנן אמר אף במסמר.
ולכא משום מכלה ממונן
של ישראל וצפולוגתא לאו דוקא דרבי
יוחנן דלאמר אף במסמר לא כרבי
יהודה ולא כרבי נחמיה:

נב"ל ר"ת והא שחוטא היא. וא"ת
והא שמעין ליה לרבי
יהודה דלאמר פרק טהרות העוף (וזכרנו
סג.) דשחיטת העוף אינה
מטהרת טריפתה מטומאתה דקאמר
נזלה וטרפה לא יאכל לטמאה זה
טרפה למה נאמרה להביא טרפה
ששחטה (שם) (שחלצה טהור מכלל שהיא
שטמאה) וכן ריש מסכת טהרות גזי
י"ג דברים נאמרו צנצלת עוף טהור
שחיטתה ומליקתה מטהרת טרפתה
מידי נזלה רבי יהודה אומר אינה
מטהרת וי"ל דמ"מ כיון דלר' נחמיה
מטהרת לא הוה ליה למימר שהיה
מאכיל נצילות ועוד דלא מסיק אדעתיה
תסתים דרבי יהודה הוא דדדיק
גידא: **מר** ואמר שחוטא בדיק בידא
ובן רב. אף על גב דלרב דאמרין
לעיל רב שמואל ולי' דאמרין מכניס
ידו לפניו ובודק מ"מ אשמועין הכא
דמעשה נמי עבד: **והא** תני ר' יו
טרפות שמונו חכמים וכו'. זכרנו
מקשה מצרייתא ארצ' ושמואל דאלוי
גופיה הוה מני למפך דלאמר לעיל
מכניס ידו לפניו ובודק:
אלו

אמרת בודקין לחולדה ביד אבל לא במסמר אלמא אית ליה בדיקותא
והדר תני נשבר העצם אף על פי שלא ניקב קרום של מוח אלמא לית
ליה בדיקותא סיפא אתאן לעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום
סלקא דעתך אלא הואיל וקרומו רך אמר ליה רב נחמן לרב ענן מר
אמר שמואל בדיק בידא ומכשר והונא חברין אמר רב בדיק בידא ומכשר
(והתני לוי' טרפות שמונו חכמים בבהמה) כנגדן בעוף יתר עליהן עוף נשבר
העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה ההוא בעוף של מים הואיל
ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא הואיל וקרומו רך ההיא תרנגולתא דהואיל
בי רב חנא שדרה לקמיה דרב מתנא נשבר העצם ולא ניקב קרום של מוח
הואיל ואכשרה א"ל (והתני לוי' טרפות שמונו חכמים בבהמה כנגדן בעוף יתר
עליהן עוף נשבר העצם אע"פ שלא ניקב קרום של מוח אמר ליה התם
בעוף של מים הואיל ואין לו קרום אין לו קרום ס"ד אלא אימא הואיל וקרומו
רך רב שזיבי בדיק בשימשא רב יימר בדיק במיא רב אחא בר יעקב בדיק
בגילא

נקיז והמסמר נוקצו ומפסיד ממונן ישראל: **אף במסמר**. בודקין ולא חיישין לדלמא איהו נקיז ליה צידא כדמפרש: **במחטא**. כדפרישית במסמר:
ניקב קרום. מתוך ששיניה דקות ועקומות אינו מצבצב: **אלז** לא במסמר. מפני שמכלה ממונן של ישראל: **נשבר העצם**. לקמיה פריך: **וקרומו**
רך. הלכך כי נשבר העצם * לא נא קאי קרום: **אמר ליה רב נחמן** לרב ענן. תמנהי זכא: **מר אמר**. אתה אמרת לי שראית שמואל שהוא
בודק לנשיכת חולדה אלמא לא מטרק צנצ'ת לחודיה ואף הונא חברין אמר לי דליה חזייה לרב דדדיק צידא וקשיא לי והא תני לוי' כו':
כנגדן בעוף. במדי דלאיתיה בעוף המסס וצית הכוסות לימנהו בעוף: **בדיק בשימשא**. נגד השמש משמאל אל יראיה נקב שהאור יפה לצדיקה:
במיא

להביא עור בית הבושט. * להכי מפרש
משום דלין להביא אלא זה לצדו שהרי כל המנויין שם הראויין להיות
בעולה שנויין כאן א חוץ מזה. * עור השליל אינו ראוי להיות בעולה
דלין שליל לזכרים: **בית הבושט**. בית הרחם של נקבה: **ביתני** ואלו
טריפות בעוף. אע"ג דכל טריפות
דבהמה כנגדן בעוף הני אטעריכו
ליה למיתני נקובת הושט משום
פסוקת הגרגרת וההוא אטעריך דלא
תימא הואיל וחיותו של עוף לא נפש
דהא כשר צסימן אחד אימא גרגרת
נמי מטרף צמשהו והכחה חולדה
משום דקמני מקום שעושה אותה
טרפה דהיינו נקיבת הקרום דלא תימא
מטרף צנצ'ר העצם בלא נקיבת
קרום כדאמרין לקמן בעוף של מים
וניקב הדקין משום דקצבני למיתני
סיפא* גבי אלו כשירות יאזו בני מעיה
ולא ניקבו אולא תימא עוף שחיותו
מועט מטרף ציניאה לחודה: **הכחה**
חולדה על ראשה. חיישין לנקיבת
קרום: **הכחה**. נשכתה צשיניה דאילו
ציד אמרן לעיל (דף נג.) כי דרוסה
לחולדה צנפוט וכל נגד החלל
מיטרפה זה: **נחמור**. וכוונו מחמת
האור והפכה מראיתן לשון (איהא ה)
מעי חממורו: **אם חבוריקו**. מפרש
בגמרא [נ"ג] לז וקורקנן אדומין
שהוריקו וירוקין שהלכנו (א) [א] אם
אדומים. הלז והקורקנן כמשפטן
שלן שמתנה מראה שלשן: **דרפה**.
אדם צרגליו: **או שטרפה צנוטל**. הכה
זה צנוטל: **או שריצתה צממה**.
דאיכא למיחש להני תמלא משום ריסוק
איברים ועדיין מפרכסת אם שהתה
מעט לעת ושחטה כשרה וצדיקה
צידא כדאוקמינן בפירקין (דף נא):
גמ' מכניס ידו. צפיו של עוף
שנשכמו חולדה דלשלו ובודק דוחק
אצבעו כלפי חיד העוף והמום נדחק
למעלה אם המוח מצבצב ויולא דרך
נקב המכה: **טרפה**. שחטא ניקב
הקרום: **הניחא למאן דאמר**. לעיל

(דף מה.) גבי ניקב הקרום עד
דמיניקב עילאה ותמלא שפיר: **אלא**
למאן דאמר. דמריק עילאה לחודיה
כי לא מצבצב אמאי כשרה דלמא
עילאה איניקב [א] ותמלא קיים:
ספאה מפקע. דדחפת [א] אצבע
כדדחפו למעלה: **אין בדיק לחולדה**.
לנשיכת חולדה: **מפני ששיניה דקות**.
ואפילו ניקב הקרום פעמים שאין
המוח יולא על ידי דחפת אצבע בחיך:
מאי הוי. אי אפשר דלא מצבצב
פורתא: **ועקומות**. ונוקצ צאלכסון
וכשהמום נדחק למעלה העצם סותמו
ועומד כנגדו שנקב העצם אינו כנגד
נקב הקרום: **כי סליק**. זעירי מצבצב
לנהרדעא: **ציד**. כדמפרש לעיל
מכניס ידו כו': **אלז** לא במסמר.
מלמעלה מוליכו על הנקב לראות
אם יתגור צקרום ופוחת את הגולגולת
תחלה לאחר שחיטה ופעמים שאינו

נקיז והמסמר נוקצו ומפסיד ממונן ישראל: **אף במסמר**. בודקין ולא חיישין לדלמא איהו נקיז ליה צידא כדמפרש: **במחטא**. כדפרישית במסמר:
ניקב קרום. מתוך ששיניה דקות ועקומות אינו מצבצב: **אלז** לא במסמר. מפני שמכלה ממונן של ישראל: **נשבר העצם**. לקמיה פריך: **וקרומו**
רך. הלכך כי נשבר העצם * לא נא קאי קרום: **אמר ליה רב נחמן** לרב ענן. תמנהי זכא: **מר אמר**. אתה אמרת לי שראית שמואל שהוא
בודק לנשיכת חולדה אלמא לא מטרק צנצ'ת לחודיה ואף הונא חברין אמר לי דליה חזייה לרב דדדיק צידא וקשיא לי והא תני לוי' כו':
כנגדן בעוף. במדי דלאיתיה בעוף המסס וצית הכוסות לימנהו בעוף: **בדיק בשימשא**. נגד השמש משמאל אל יראיה נקב שהאור יפה לצדיקה:
במיא